

Yläkoululeiritys-info

ESLA

Lukuvuosi 2023-2024

Olympiakomitean urheiluakatemiaohjelma

Urheilijan kaksoisura – Dual Career

 Suomen
URHEILUAKATEMIAT

Urheilijan kaksoisura

+ URHEILIJANA KEHITTYMINEN   + URHEILUTULOKSEN TEKEMINEN   + HALLITTU URASIIRTYMÄ

KASVA URHEILIJAKSI

KEHITY HUIPPU-URHEILIJAKSI

MENESTY HUIPPU-URHEILIJANA

Lajiliitot ja seurat

Yläkoulutoiminnan tavoitteet

- Olympiakomitean urheiluakatemiaohjelman yläkoulutyön tavoitteena on, että urheilusta innostunut nuori saa hyvät valmiudet ja edellytykset urheilijan uralle sekä toisen asteen opintoihin. Tätä ajattelutapaa kutsutaan kaksoisuraksi (*dual career*). Suomalainen kaksoisura alkaa yläkouluvaiheesta ja jatkuu aina huippu-urheilu-uran päättymisen jälkeiseen urasiirtymään.
- Tavoitteena nuoren urheilijan hyvä päivä
Urheilijan polulla nuoruus- ja valintavaiheessa lapsuusvaiheen laatutekijöistä kehittyy huippuvaiheen mahdollistavia menestystekijöitä; innostus kasvaa intohimoksi, monipuolisista liikuntataidoista jalostuvat vahvat lajitaidot, hyvä harjoitettavuus tarkentuu systemaattiseksi harjoitteluksi ja urheilulliset elämäntavat luovat edellytykset terveeksi urheilijaksi kasvulle. Toiminnan lähtökohtana ovat urheilun reilun pelin eettiset periaatteet.

Urheiluakatemiaohjelman yläkoulutoiminnan tehtävänä on edistää urheilevan oppilaan kasvua tavoitteelliseksi urheilijaksi, kehittää taitoja ja osaamista eri osa-alueilla sekä tukea nuorta urheilun ja koulunkäynnin yhdistämisessä.

Urheiluakatemiaohjelma koordinoi valtakunnallista yläkoulutoimintaa. Toimintaa ohjaamaan on rakennettu yhteiset toimintamallit- ja ohjeistot sekä sisältösuositukset.

Yläkoulutoiminnan mallit

koulu- ja leirimallit

Koulumallissa urheiluakatemiaverkoston kuuluva urheiluyläkoulu, liikuntapainotteinen tai liikuntalähikoulu tukee urheilijan kasvua mahdollistamalla urheilijalle toimivan valmentautumisen koulupäivän yhteydessä kotien, urheiluseurojen, lajiliittojen ja urheiluakatemian kanssa yhteistyössä.

Yläkoululeirimallissa urheiluopisto ja lajiliitto tarjoavat urheilijoille leirityskokonaisuuden, joka tarjoaa eväitä arkeen myös leirien välisenä aikana. Yläkoululeiritys on erityisen soveltuva nuorille, joiden laji vaatii erityiset olosuhteet, sekä oppilaille, joiden koulut eivät kuulu urheiluakatemiaverkoston. Mahdollista on myös se, että urheilijan arjessa yhdistyvät leiritys- ja koulumallit.

Yläkoulutoimintaa ohjaa yhdessä sovittu termistö ja ohjeisto.

Urheiluakatemioiden yläkoulumallit

Urheiluakatemioiden yläkoulut

Koulut yhteistyössä seurojen, lajiliitosten ja urheiluakatemioiden kanssa

Urheiluyläkoulu

- Koulutuksenjärjestäjän painotuskoulu
  - Urheiluluokka, liikuntaa ja urheilua koulupäivään liitettynä 10h/vko ->
- Täyttää kansalliset urheiluyläkoulukriteerit
- Mahdollisesti koulussa lisäksi liikuntaluokka

Liikuntapainotteinen koulu

- Koulutuksenjärjestäjän painotuskoulu
  - Liikuntaluokka, liikuntaa ja urheilua koulupäivään liitettynä 6h/vko ->

Liikuntalähikoulu

- Oppilaat omalta oppilaaksiottoalueelta
- Urheiluakatemia- ja liikuntaluokat, liikuntaa ja urheilua koulupäivään liitettynä 6h/vko ->

Urheiluopistot, lajiliitot ja urheiluakatemit yhteistyössä koulujen kanssa

Yläkoululeiritys

- Urheiluakatemian leiritysmalli
- Lajiliitto, urheiluopisto ja urheiluakatemia toteuttavat yhteistyössä
- 7.-9. luokat, 3-6 leiriä / lukuvuosi

Urheilijaksi kasvamisen sisältösuositukset

Toimintaa toteutetaan kolmen sisältökokonaisuuden kautta:

- monipuoliset motoriset taidot ja fyysiset ominaisuudet
- psyykkiset taidot ja elämäntaidot
- lajivalmentautuminen

<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/ylakoulutoiminta/ylakoululeiritys/>

	Motoriset perustaidot	Fyysiset ominaisuudet	Psyykkiset taidot	Elämäntaidot	Lajivalmennus
7. luokka	Liikkumistaidot Tasapainotaidot Välineenkäsittelytaidot	Nopeus Liikkuvuus Muut	Ilo ja innostus Vahva itsetunto Itsesäätelytaidot	Reilu peli Elämäntaidot Hyvinvointi: ravinto, uni ja fyysinen aktiivisuus Terve urheilija	Laji- valmennuksen sisältö- suositukset lajiliiton valmennus- linjauksen mukaan
8. luokka	Välineenkäsittelytaidot Tasapainotaidot Liikkumistaidot	Kestävyys Nopeus Muut	Ilo ja innostus Vahva itsetunto Itsesäätelytaidot	Terve urheilija Hyvinvointi: ravinto, uni ja fyysinen aktiivisuus Elämäntaidot Reilu peli	
9. luokka	Tasapainotaidot Liikkumistaidot Välineenkäsittelytaidot	Voima Liikkuvuus Muut	Vahva itsetunto Itsesäätelytaidot Ilo, innostus ja intohimo	Terve urheilija Hyvinvointi: ravinto, uni ja fyysinen aktiivisuus Elämäntaidot Reilu peli	

KASVA
URHEILIJAKSI

Yläkoululeirimalli

Yläkouluikäisten yläkoululeirillä koulunkäynti ja harjoittelu yhdistetään toimivaksi kokonaisuudeksi leiriolosuhteissa ja annetaan eväät parempaan arjen hallintaan myös leirien välisinä aikoina – tavoitteena on tarjota nuorille urheilijoille tukea kokonaisvaltaiseen urheilijaksi kasvamiseen.

Valtakunnallinen yläkoululeiritys on osa usean lajin valmennusjärjestelmää ja urheilijan polkua. Lajin määrittelemien valmennuslinjausten mukaisesti toimitaan myös yläkouluikäisten valmennuksessa. Nuorten urheilijoiden kohdalla tämä tarkoittaa lajivalmentautumisen rinnalla monipuolisten taito- ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelua, urheilijoiden elämäntaitojen, kuten ravitsemuksen, psyykkisten taitojen ja urheilijan terveyteen liittyvien taitojen kerryttämistä sekä tuen tarjoamista urheilijan kaksoisuraan ja opiskelutaitoihin.

Valtakunnallisen yläkoululeirityksen toimintamalli

- kolmen vuoden leiritysprosessi sisältäen 3-6 leiriä vuodessa sekä leirien välisen ajan.
- leirivuorokausia on 4-6 päivää/leiri.
- yläkoululeirityksessä noudatetaan valtakunnallisia urheilijaksi kasvamisen sisältöjä ja lajivalmennus tapahtuu lajin määrittelemien linjausten mukaisesti.
- nuoren urheilijan kaksoisuraa tuetaan tarjoamalla hänelle tietoa leirityksenjärjestäjän ja lajiliiton toimesta. Leiritykseen kuuluu mm. infokooste toisen asteen urheiluoppilaitoksista- ja järjestelmästä.

Pajulahden yläkoululeirit

Liikuntakeskus Pajulahti toteuttaa valtakunnallista (lajiliittoyhteistyöllä) yläkoululeiritystä 15 lajissa (amerikkalainen jalkapallo, ampumahiihto, judo, karate, lentopallo, maastohiihto, melonta, mäkihyppy ja yhdistetty, paraurheilu, pesäpallo, pyöräily, sulkapallo, suunnistus, triathlon ja yleisurheilu).

Valmennus toteutetaan yhdessä Päijät-Hämeen Urheiluakatemia (PHUra) sekä lajiliittojen kanssa. Yhteistyöverkoston keskeisimpiä tehtäviä on nuorten huipulle pyrkivien urheilijoiden valmennuksen tehostaminen, urheilijaksi kasvun tukeminen sekä ohjaus menestyksekkääseen opiskelun ja urheilun yhdistämiseen.

Liikuntakeskus Pajulahti tarjoaa erinomaiset olosuhteet päivittäiselle harjoittelulle, ammattivalmennusta, hyvät valmennuksen tukipalvelut sekä monipuolista tukea opintojen suunnitteluun ja toteutukseen.

Tavoitteena on rakentaa urheilijan kannalta toimiva arki, jossa nousujohteisesti toteutuu määrällisesti ja laadullisesti riittävä harjoittelu, ravinto ja lepo yhdistettynä koulunkäyntiin ja muihin arkielämän toimiin.

<https://pajulahti.com/valmennuskeskus/ylakoululeiritys/>

Lentopallo ja yläkoululeiritys

Lentopalloliitossa yläkoululeiritys on linjattu kiinteäksi osaksi nuorten valmennusjärjestelmää ja aluevalmennusjärjestelmää.

Yläkoululeirityksiin toivotaan hakeutuvan tavoitteellisesti ja innostuneesti urheiluun suhtautuvia lentopallonuoria.

Yläkoululeiritys osana aluevalmennusta toteutetaan niin, että urheiluopistot jaettu lentopallon osalta alueittain ”kotipesäajatuksella”- eli tietty opisto on tietyn alueen pelaajille se ensisijainen yläkoululeiripaikka. Liikuntakeskus Pajulahti on keskeisen sijaintinsa, useiden vuosien hienosti sujuneen aluevalmennusyhteistyön ja yläkoululeiritysten ansiosta sovittu olevan Etelän alueen ”kotipesä”.

Etelän alueen yläkoululeiritykset Pajulahdessa alkoivat lukuvuonna 2017-2018, jolloin yksi leiriryhmä oli 18 pelaajan kokoinen ja ryhmä muodostui pelkästään tytöistä. Vuosien edetessä leiriryhmät ovat kasvaneet ja myös pojat ovat löytäneet mukaan leiriryhmiin, niin että lukuvuonna 2022-2023 leirityksissä on ollut kahdessa ryhmässä (7lk ja 8-9lk) yhteensä **yli 80 lentopalloilijaa**.

Lajivalmennus yläkoululeirillä

Lentopallon lajivalmennus yläkoululeireillä toteutetaan lentopalloliiton määrittämien valmennuksen linjauksien mukaisesti

Valmentajina toimivat liiton nimeämät tai hyväksymät koulutetut valmentajat. Pajulahden yläkoululeireillä lajivalmentajina lukuvuonna 2022-2023 ovat toimineet:

- Jouni Helenius (vastuuvalmentaja)
- Jouko Lindberg
- Jussi Tuominen
- Juha Laurila

Yläkoululeirien lajiharjoittelua suunnitellaan ja toteutetaan leirityksiä varten tehdyn ”lajiharjoittelun teemoitukset”-dokumentin pohjalta, ja harjoittelun sisällöt rakentuvat lentopalloliiton lajilinjauksien mukaisesti

Lentopallon lajiharjoittelu yläkoululeireillä

Yläkoululeiritys Lajiharjoitteluteemat, lentopallo

	I Leiri	II Leiri	III Leiri	IV Leiri
Leiriteemat	1- ja 2-kosketus (sormilyönti ja hihalyönti)	Passi - Hyökkäys	Syöttö - Vastaanotto	Torjunta - puolustus
Opetusavaimet	Hihalyönti: Kädet alhaalla-> lue tilannetta ja palloa-> kädet (nostolevy) ajoissa kiinni-> ohjaa pallo kohteeseen nostolevyn kulmilla. Sormilyönti: rintamasuunta palloon-> kädet ylös ajoissa-> käsien täysi ojennus-> kädet symmetrisesti-> kämmenet kohteeseen-> käsien kolmio pysyvä koko suorituksen ajan	Passi: Rintamasuunta palloon-> katse oman nostajan nostolevyyn (käsiin)-> kädet ajoissa ylös-> kääntymisen rintamasuunta 4-paikalle-> käsien täysi ojennus-> kämmenet kohteeseen. Hyökkäys: 4-askelen vauhti-> askelpituus pieni-suurempi-suurin-pienin-> rytmi hitaasta nopeampaan. Vartalon kierto	Syöttö: Syöttöruutiini-syöttökohde-lentoradan visualisointi-> käytä samoja ruutiineita harjoittelussa ja peleissä. Hyppysyötoissä askelsarjat. Vastaanotto: Kädet alhaalla-> lue syöttäjää ja pallon lentorataa-> kädet ajoissa yhteen "kukkopilli ja nostolevy"-> vie kädet pallon lentoradalle-> voita pallo käsillä	Torjunta: Aloitusasento-> katseen kohdistaminen-> pallo-(vastaanotto)-passari-pallo (passi)-hyökkääjä-> lue passia suhteessa hyökkääjään-> kolmen askeleen vauhti (x3)-> kädet johtaa liikettä alas liikkumissuuntaan. Puolustus: Näe peli-> passari-pallo (passi)-hyökkääjä-> valmius liikkua joka suuntaan-> pelaa pallo ylös.
Periaatteet	Yksinkertainen on parempi ja toistettavampi, kuin monimutkainen. Hihalyönti: Freeball-nostojen laatu, hihapassin laatu Sormilyönti: "ei passarin" sormipassin laatu eri tilanteissa	Passipeli: Passari liikkuu syötön ja vastaanoton aikana "passarin kotiin"-> rintamasuunta nostajaan,-> Passarin tehtävä passata pallo "lyönti-ikkunaan". Hyökkäys: Hyökkäyksessä laaja lyöntisektori-> kiihtyvä vauhti ja käsitehostus mahdollistavat hyökkäyksen korkealta ja kovaa-> Hyökkääjällä on useita tapoja tehdä piste, tärkeintä on tunnistaa tilanne.	Syöttö: Voima ja tarkkuus alusta asti harjoittelussa mukana-> yksinkertaiset liikkeet ovat tehokkaampia Vastaanotto: Pallo totelee käsien kulmaa-> yksinkertaiset liikkeet tehokkaampia ja toistettavampia-> pallo on vastaanottajan jalkoja nopeampi-> kädet liikkeelle-> noston tulee olla riittävän korkea ja irti verkosta, jolloin pelaaminen on mahdollista	Torjunta: Passi määrittää hyökkääjän ratkaisumahdollisuudet-> käsien käyttö helpottaa liikkumista ja helpottaa ponnistamista korkealle-> hyvä pelinluku mahdollistaa oikea-aikaisen liikkumisen. Puolustus: Pallo totelee käsien kulmaa-> kädet reagoi jalkoja nopeammin-> korkeat ja irti olevat puolustukset ovat pisteen voittamisen kannalta tehokkaampia
Pelitaidot ja kommunikointi pelitilanteissa	Oikean ja tarkoituksenmukaisen tekniikan valitseminen ja käyttäminen peliomaisissa tilanteissa-> Huuda mahdollisimman ajoissa pallo, jonka olet pelaamassa, muut pääsee seuraavaan tehtävään, ja itsellä on rauha suorituksen tekemiseen	Passari: Passitarkkuus-> pelin johtaminen, vastustajan torjunnan ja puolustuksen lukeminen-> omien "kuumien hyökkääjien" tunnistaminen. Hyökkääjä: Tunnistaa tilanteet-> näe torjunta-> valitse paras hyökkäysratkaisu eri tilanteissa-> Passin "tilaaminen", hyökkääjän ja passarin "yhteinen sävel"	Syöttäjä: Syöttötaktiikka-> opi tuntemaan vastaanottajia-> tunnistaa tilanteita, milloin voi ottaa riskejä, milloin ei kannata tai tarvitse ottaa riskejä. Ohjaa omia torjuria syöttölinjalle peittämään syöttöä. Vastaanottaja: Ryhmitys syöttäjän ja tilanteen mukaan-> sovitaan vastuut nostajien kesken (esim. välit).	Torjuja: Torjuntataktiikka-> halu voittaa hyökkääjä pelitilanteessa-> torjuntaketjun yhteispeli ja kommunikointi. Puolustaja: Puolustustaktiikka-> halu voittaa pallot peliin-> puolustajien yhteispeli ja kommunikointi-> torjunta- ja puolustuspeleiden yhteispeli.
Peliharjoittelu	Sormi- ja hihapelit erilaisin variaatioin	Pienpelit erilaisin variaatioin, 6vs6-peliharjoituksia, jotka mahdollistaa hyökkäyspelaamisen oppimista ja monipuolisuutta	Pienpelit joissa kilpasyöttöä, 6vs6 peliharjoitukset syöttö-VO teemalla	6vs6 jatkoloppopelaaminen, puolustuspelejä

Harjoittelun suunnittelua ohjaavat dokumentit:

Lentopalloliiton lajilinjaukset

Lentopalloliiton taidon oppimisen linjaukset

Yläkoululeirityksen teemat ja sisällöt

Pajulahden leiriviikot 2023-2024

Lentopallo

- **7-lk ryhmä**

- Leiri 1, ma-pe 30.10.-3.11.2023
- Leiri 2, ma-pe 11.-15.12.2023
- Leiri 3, ma-pe 5.-9.2.2024
- Leiri 4, ma-pe 8.-12.4.2024

- **8-9-lk ryhmä**

- Leiri 1, ma-pe 2.-6.10.2023
- Leiri 2, ma-pe 27.11.-1.12.2023
- Leiri 3, ma-pe 22.-26.1.2024
- Leiri 4, ma-pe 4.-8.3.2024

Leiriviikkomalli

Yläkoululeiritys Pajulahdessa

Maanantai		Tiistai		Keskiviikko	
Sunnuntai majoittajat aamupala	7:30 - 8:30				
Majoittuminen	7:15 - 8:30	Aamupala	07:30 - 08:15	Aamupala	7:30 - 8:15
Leirin avaus ja teemat	8:30 - 9:30	Opiskelu	08:30 - 9:30	Opiskelu	8:30 - 9:30
Lajiharjoitus	10:00 - 12:00	Lajiharjoitus	10:00 - 12:00	Lajiharjoitus	10:00 - 12:00
Lounas	12:15 - 13:15	Lounas	12:15 - 13:15	Lounas	12:15 - 13:15
Opiskelusuunnitelma/Opiskelu	13:15 - 14:45	Opiskelu	13:15 - 14:45	Elämäntaito/Opiskelu	13:15 - 14:45
Ominaisuusharjoitus (nopeus)	15:00 - 16:30	Ominaisuusharjoitus (taito)	15:00 - 16:30	Ominaisuusharjoitus (voima)	15:00 - 16:30
Päivällinen	17:00 - 18:00	Päivällinen	17:00 - 18:00	Päivällinen	17:00 - 18:00
Kehonhuolto	18:30 - 19:30	Lajiharjoitus & huolto	18:30 - 20:00	Kehonhuolto & saunominen	18:30 - 20:30
Iltapala	20:30 - 21:00	Iltapala	20:30 - 21:00	Iltapala	20:30 - 21:00
Hiljaisuus	21:45 ->	Hiljaisuus	21:45 ->	Hiljaisuus	21:45 ->

Torstai		Perjantai	
Aamujumppa	07:30 - 08:00		
Aamupala	08:00 - 08:30	Aamupala	7:30 - 8:30
Opiskelu	08:45 - 9:45	Opiskelu	8:30 - 9:30
Lajiharjoitus	10:00 - 12:00	Lajiharjoitus	10:00 - 12:00
Lounas	12:15 - 13:15	Lounas	12:15 - 13:00
Elämäntaito/ Opiskelu	13:15 - 14:45	Opiskelu	13:15 - 14:15
Ominaisuusharjoitus (kestävyys)	15:00 - 16:30	Ominaisuusharjoitus (huoltava)	14:30 - 15:30
Päivällinen	17:00 - 18:00	Leirin päätös	15:30 - 16:00
Lajiharjoitus & huolto	18:30 - 20:00	Päivällinen	16:15 - 17:00
Iltapala	20:30 - 21:00		
Hiljaisuus	21:45 ->		

LEIRIEN TUNTIJAKO	
Lajiharjoitus	13 h
Ominaisuusharjoitus ja kehonhuolto	10 h
Opiskelu	12 x 45 min
Elämäntaidot	5 x 45 min

Leiritykseen hakeminen ja kustannukset

- [Sähköisellä kaavakkeella](#) Lentopalloliittoon 11.4. -31.7.2023 välisenä aikana.
(Etelän alueen pelaajat valitsevat ensisijaiseksi opistoksi Pajulahden)
- **Valintaperusteet leirille**
  - Lajivalmentajat tekevät urheilijavalinnat hakemusten perusteella
  - Urheilijan taso, innostuneisuus sekä tavoitteellisuus ja sitoutuminen leiritykseen
  - Kaudella 2022-2023 leirityksessä oli yli 80 lentopalloilijaa
- **Kenelle?**
  - Yläkouluikäiset, 7.-9. -luokkalaiset
  - Tavoitteellisessa kilpaurheilussa mukana olevat urheilijat
  - Urheilija ja perhe ovat valmiita sitoutumaan vuoden kestäväan projektiin
- **Kustannukset täysihoidolla**
  - Kustannukset 333 € / henkilö / 4 vrk leiri. Sisältää majoituksen, valmennuksen, opetuksen, oppimateriaalit (2-4 hh) ja ruokailut (aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala). Kukin leiri laskutetaan erikseen.
  - Sunnuntain ja maanantain välisen extrayön hinta 35 € (sis. aamiainen)

Lisätietoja
Jouni Helenius
044 231 6107
jouni.helenius77@gmail.com

